

Handläggare
Therese Forsling
Telefon: 08-508 20753

Till
Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd
2019-09-26

Regional överenskommelse om samverkan vid utskrivning från slutet hälso- och sjukvård i Stockholms län

Svar på remiss från kommunstyrelsen, dnr KS 2019/1039

Förvaltningens förslag till beslut

1. Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Ärendet justeras omedelbart.

Anders Carstorp
Stadsdelsdirektör

Leif Kananen
Avdelningschef

Sammanfattning på lättläst svenska

Kommunerna i Stockholms län och Region Stockholm har lämnat förslag till förvaltningen om hur kommunen och regionen ska samarbeta när personer ska åka hem från sjukhus.

Förslaget handlar om:

- hur snabbt kommunen ska kunna ta över ansvaret att hjälpa personen i sin bostad
- vem som ska betala om personen behöver vara kvar på sjukhuset

Förvaltningen tycker det är bra att kommuner och region kommer överens om tydliga regler när personer ska hem från sjukhuset.

Enskede Årsta Vantörs stadsdelsförvaltning
Avdelning äldreomsorg

Slakthusplan 8a
Box 81
121 22 Johanneshov
Telefon 08-508 20753
Växel 08-50814000
therese.forsling@stockholm.se
stockholm.se

Framöver behöver hemtjänsten och särskilda boenden vara beredda att ta emot personer med kort varsel från sjukhuset. Rätt kunskap hos personalen är också viktigt.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har skickat förslaget om Regional överenskommelse till stadsdelsnämnden för yttrande.

Storsthlm, representanter för kommunerna i Stockholms län och Region Stockholm har efter förhandling tagit fram en långsiktig överenskommelse för utskrivningsprocessen från somatisk slutenvård. Överenskommelsen inkluderar en övergångsregel för utskrivning från psykiatrisk slutenvård.

Förhandlingen har framförallt avsett val av betalningsmodell och antalet fristdagar tills att kommunens betalningsansvar inträder.

Storsthlms styrelse beslutade den 2019-06-13 att rekommendera kommunerna att anta Regional överenskommelse om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård i Stockholms län.

Ärendet

Betalningsmodell

I valet av betalningsmodell har kommunerna beaktat att brukare och patient ska vara i fokus, att betalningsmodellen ska vara enkel att administrera och följa upp samt att den måste upplevas som rättvis för alla parter. Kommunernas kostnader har beaktats, både enskilt och sammantaget.

I förhandlingen har följande förutsättningar varit viktiga att ha i åtanke:

- Stockholms län är en stor och snabbt växande region med många kommuner. Både kommunerna och Region Stockholm har ett stort antal utförare. Detta gör att det är svårt att nå ut med arbetssätt.
- Parterna har en stor utmaning i utskrivningsprocessen jämfört med övriga riket eftersom ansvaret för hemsjukvården inte har övergått till kommunerna.
- Det behövs utvecklade samverkansformer på alla nivåer.
- Det finns inte något fungerande digitalt informationssystem. Detta gör att det saknas information om psykiatrin.

Kommunerna och Region Stockholm menar att lagens betalningsmodell ger fel incitament eftersom den medför stort fokus på själva kostnaden och faktureringen för enskilda patienter. Den innebär också högre sammantagna kostnader för kommunerna. Parterna är överens om att en genomsnittlig betalningsmodell är mest lämplig för att nå de uppsatta målen.

Den genomsnittliga betalningsmodellen innebär att det genomsnittliga antalet dagar räknas utifrån samtliga patienter som skrivits ut inklusive de patienter som kunnat skrivas ut redan dag noll. Debitering sker retroaktivt varje månad och beräknas på en genomsnittsnivå.

Parterna är överens om att ersättningen som kommunerna kan komma att betala för såväl utskrivningsklara vid somatisk slutenvård som psykiatrisk slutenvård ska följa Socialstyrelsens rekommenderade belopp. År 2019 är detta belopp 7800 kr per dygn.

Fristdagar

Parterna är överens om att på längre sikt bör färre antal fristdagar gälla. De genomsnittliga fristdagarna inklusive dag noll ska därför vara 2 till och med 31 oktober 2020. Från och med 1 november 2020 ska länsgenomsnittet i oktober 2020 utgöra ny nivå för genomsnittliga fristdagar¹.

Från och med november år 2021 ska de genomsnittliga fristdagarna vara 1,3. Att patienter som kunnat skrivas ut redan dag noll ingår i genomsnittet i överenskommelsen framhålls särskilt eftersom Sveriges kommuner och Landsting i sin statistik över genomsnitt i riket exkluderat dag noll .

Region Stockholm tillhandahåller idag ett informationssystem/IT-stöd för utskrivning enbart från somatisk slutenvård. Den psykiatriska slutenvården är ännu inte ansluten till detta informationssystem. Parterna är överens om att under perioden 1 januari 2020 till 1 juli 2021 eller fram till dess att ett IT-stöd för informationsöverföring finns tillgängligt även för psykiatrins aktörer gäller särskilda övergångsbestämmelser avseende betalningsansvar för patienter som är utskrivningsklara från psykiatrisk slutenvård. När IT-systemet är infört sker automatiskt en övergång till samma regelverk som för somatiskt slutenvård och sjukvård.

I överenskommelsen står även att Region Stockholm verkar för att snarast lösa säker digital kommunikation inklusive videokommunikation.

Kriterier för betalningsansvar

För att en kommun ska ha ett betalningsansvar krävs att:

¹ Detta förutsatt att genomsnittet i oktober inte är högre än 2,0.

- Den slutna vården har underrättat kommunen om att patienten skrivits in, samt underrättat berörda enheter i kommunen om att patienten är utskrivningsklar.
- Patienten fått en fast vårdkontakt tilldelad av öppenvården (förutsatt att patienten har behov av kontinuerlig kontakt med öppenvården efter utskrivning)
- Den fasta vårdkontakten, i de fall en samordnad individuell planering ska genomföras, kallar till SIP senast tre dagar efter att underrättelse om att patienten är utskrivningsklar har lämnats.

Gemensamma och enskilda åtaganden

Parterna har enats om att gemensamt ta fram en bilaga till överenskommelsen som beskriver gemensamma och enskilda åtaganden för att garantera en trygg och säker hemgång för den enskilde. Bilagan som benämns ”Detaljerad ansvarsfördelning i samband med utskrivningsprocessen” ska vara fastställd senast 2019-09-15 och skickas till kommunerna. När tjänsteutlåtandet skrevs hade denna bilaga inte inkommit till förvaltningen.

Några av de åtaganden som enligt remissen beskrivs i bilagan är:

- Att parterna verkar för en gemensam värdegrund och nyckelbegrepp för det gemensamma arbetet.
- Att en övergripande modell och struktur för ett länsövergripande gemensamt utvecklingsarbete fastställs och efterlevs.
- Att parterna har tillgång till nödvändig statistik för att följa utskrivningsprocessen samt att oplanerade återinskrivningar inte ökar.
- Att parterna arbetar utifrån gemensamma faktureringsrutiner och fakturahantering.

Ekonomiska konsekvenser för kommunerna

Region Stockholm kommer i slutet av år 2019 att kunna förse kommunerna med månatligt underlag så att kommunerna själva kan följa de utskrivningsklara dagarna per kommun.

Det finns idag inte underlag nog att fullt ut bedöma de faktiska kostnaderna som överenskommelsen kommer att medföra för kommunerna. Med utgång från antalet genomsnittliga utskrivningsklara dagar för perioden december 2018 till mars 2019 bedöms kommunernas sammantagna kostnader per år för överenskommelsen inledningsvis vara omkring 30 miljoner kronor. Denna beräkning utgår ifrån att samtliga utskrivningsklara patienter

är faktureringsbara, men det finns inget antagande om hur stor andel som faktiskt är faktureringsbara.

Det finns idag ingen statistik över utskrivningsklara dagar för psykiatrisk slutenvård.

Samverkansorganisation

Parterna har utsett en styrgrupp för länsövergripande strategisk och operativ ledning i utskrivningsprocessen med representanter från länets kommuner, Region Stockholm och Storsthlm. Den gemensamma politiska ledningsgruppen för samverkan inom vård och omsorg, kallad Vård i samverkan (VIS), utgör i sin tur politisk styrgrupp.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelning äldreomsorg i samarbete med avdelning funktionsnedsättning och socialpsykiatri samt förvaltningens stab.

Ärendet behandlas av förvaltningens funktionshinderråd den 20 september och pensionärsråd den 23 september.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen ställer sig positiv till remissen i stort. Överenskommelsen berör de behov som finns av att utveckla samverkan vid utskrivningar, skapa gemensamma utgångspunkter och tydliggöra vem som ansvarar för vad.

Sedan Lag om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård (2017:612) trädde i kraft den 1 januari 2018, har förvaltningen gjort anpassningar i organisationen utifrån de nya förutsättningarna vid utskrivning. Bland annat har äldreomsorgens beställarenhet anpassat organisationen med en så kallad SIP-grupp (Samordnad Individuell Planering), där handläggare samordnar, planerar och utreder behov av insatser efter utskrivning från slutenvården, vilket förväntas omfatta cirka 1000 utskrivningsklara patienter under 2019. Förvaltningen driver också projektet Tryggt mottagande sedan 2018, med syfte att trygga personer inför hemgång.

Förvaltningen ser att överenskommelsen kan medföra ändrade förutsättningar för utförarverksamheter i form av kompetens och beredskap att på kortare varsel ta emot brukare från slutenvården.

Förvaltningen ställer sig positiv till att psykiatrisk slutenvård ges särskilda övergångsbestämmelser fram tills att ett IT-stöd för

informationsöverföring finns tillgängligt. Vid utskrivning för brukare inom psykiatri är samverkan än viktigare och parternas ansvar behöver tydliggöras, då utskrivning av brukare och patienter i denna målgrupp kräver god planering och samarbete.

Slutligen anser förvaltningen att det är bra att överenskommelsen beskriver vikten av ett bra IT-stöd, framförallt för att utveckla en säker digital videokommunikation i samband med utskrivningsplanering.

Jämställdhetsanalys

Förvaltningen bedömer att ärendet inte är relevant att analyseras utifrån jämställdhet.

Bilagor

1. Remissbrev regional överenskommelse om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård i Stockholms län
2. Regional överenskommelse om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård i Stockholms län